

Дунё имтиҳондан иборат

15:02 / 03.11.2018 5115

Қуръон бу дунё ҳаётини кишиларнинг «имтиҳон жойи» деб таърифлайди. Бу дунё ҳаёти охират саодатига эришиш учун воситадир. Ҳаётнинг барча соҳаси, оилавий шароит, бозор, ишхона, чойхона ёки парламент ва ҳоказо – барчаси кишиларнинг имтиҳон жойларидир. Анкабут сурасида шундай дейилган:

لَا وَهُمْ ءَامَنَّا يَقُولُوا أَنِ يَتَّكِرُوا أَنِ النَّاسُ أَحْسِبَ ۝۱ ۝۱

الَّذِينَ اللَّهُ فَعَلَمَنَّا قَبْلَهُمْ مِنَ الَّذِينَ فَتَنَّا وَلَقَدْ يُفْتَنُونَ ۝۲ ۝۲

الْكَاذِبِينَ وَلَيَعْلَمَنَّ صَدَقُوا ۝۳ ۝۳

«Одамлар «Иймон келтирдик», дейишлари ила синалмай, тарк этилишларини ўйладиларми? Ва, батаҳқиқ, Биз улардан олдингиларни ҳам синовдан ўтказганмиз. Бас, Аллоҳ, албатта, содиқ бўлганларни ҳам билажак, ёлғончиларни ҳам билажак» (2-3-оятлар).

Оятнинг маъноси шуки, кўпчилик кишилар «Иймон келтирдик», деб айтсак, шунинг ўзи кифоя қилади, биз ҳақиқат йўлида юрган бўламиз, деб ўйлайдилар. Улар бу йўлда имтиҳон, синовга дучор бўлишларини унутиб қўядилар. Аллоҳ таоло аввалги умматларини турли синовлардан ўтказган. Шундан сўнггина ростгўйлар ёлғончилардан ажралиб чиққан. Исломда нажотга эришиш фақат «шу динга мансубман» дейиш билан бўлмайди, балки кенгчилик ва қийинчилик соатларида Ислом таълимотларига бир хил амал қилган кишигина ҳақиқий мусулмон бўлади. Дунёдаги яхшилик ҳам, ёмонлик ҳам аслида имтиҳон учундир.

Аллоҳ таоло Муҳаммад сурасида шундай марҳамат қилади:

وَنَبَلُّوا وَالصَّابِرِينَ مِنْكُمْ الْمُجَاهِدِينَ نَعْلَمَ حَتَّىٰ وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ

أَخْبَارَكُمْ ٣١

«Ва таъкидки, сизларни синармиз, токи, сизлардан мужоҳидларни, сабрлиларни билсак ва хабарларингизни имтиҳон этсак» (31-оят).

Анбиё сурасида:

تُرْجَعُونَ وَإِلَيْنَا ^طفِتْنَةٌ وَالْخَيْرِ بِالشَّرِّ وَنَبْلُوَكُمْ ٣٥

«Сизларни ёмонлик ва яхшилик ила имтиҳон учун синаймиз ҳамда Бизгагина қайтарилурсиз», дейилган (35-оят).

Мулк сурасида эса:

خَلَقَ الَّذِي ۱ قَدِيرُ شَيْءٍ كُلِّ عَلَى وَهُوَ الْمَلِكُ بِيَدِهِ الَّذِي تَبَرَكَ

عَمَلًا أَحْسَنَ أَيُّكُمْ لِيَبْلُوكُمْ وَالْحَيَاةَ الْمَوْتَ ۲

«Подшоҳлик Ўз қўлида бўлган Зот баракотли, улуғ бўлди. У ҳар бир нарсага ўта қодирдир. У ўлим ва ҳаётни сизларнинг қайсиларингиз амалда яхшироқ эканингизни синаш учун яратди», деган оят бор (1-2-оятлар).

Ҳаётга шундай назар билан қараш кишиларда юксак ахлоқий фазилатларни келтириб чиқаради. Шунингдек, инсонлар руҳини ёмонликлар устидан ғолиб келишга тайёрлайди.

“Иймон” китобидан